

БУРАЛСАЛАЙ ШЭНЭ ЖЭЛЭЭР!

Эхэ оронойнай нотог бүхэдэ үглөөдэр хонгоё дуу-та хонхо жониржэ, буралсалай шэнэ жэл эхилхэнэ. 1980—1981 онуудай буралсалай жэл түүхэтэ оршон байдалда үгэрхэ болоно. Юуб гэхэдэ, КПСС-эй ЦК-гай шонини (1980 он) Пленумэй шиндхэбэринэй ёһоор, түрэл партииннай ХХVI сьезд болохон. Совет багшанарай, хүмүүжүүлэгшэдэй эрхим найнаар хүдэлхэ эрхэ байдалыг найжаруулгада парти, правительство эсэгэ ёһонхой анхрал, оролдогто гаргажал байдаг. Энэиниень бургуули туйша абтаһан гүн удхатай тогтоолууд гэршэлэн харуулна. Ушар нимээхэ эхилхэдэ байһан буралсалай жэлдэ абуулагдана бургуулин нийтэ гү, али класс бүхэний хүмүүжүүлэгшэ хүдэлмэрин түсэбүүд буралсалай шонини жэлэй түгээхэдэ охдогдоод баталагдаһан байба. тэдэндэ зохисотой заһабаринууд оруулагдаха ёһотой.

Гэхэ зуура, партиин ээлжээтэ сьездын үгтамжада зорюулагдана хүдэлмэрин абуулаха. Илчгэ багшын амтаргы, тирэй ажал абуулгы, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумай Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневэй номуудыг гүнзэгтэе шуналха хэрэгтэ ехэ оролдогто гаргаха болоно. РКФСМ-эй III сьезд дээрэ В. И. Ленинэй үгэ хэлэһэн сарһаа хойшо 80 жэлэй ой энэ жэлэй октябрийн 2-то гүйсэхэнэ. Тиммээхэ агүү бгшын түүхэтэ үгыг буралсалай шуналха үгэ үдхэнь ойлохо хэрэгтэ багшанар, классай түгээбэрилэгшэд хэһээлэй эхилһэн түрүүшын үдэрһөө мүн ле онс анхрал хандуула үлгэтэй. Энээнгүйгөөр сентябрь һара соо үнэгэрэ Ленинск шатгалтада, «Ленинэй заһан замаар алас тээшэ зоринбод» гэһэн комсомолой нээмэл суглаанда буралсалай жагаад бэлдэхэб? Октябрьятка, пионерск комсомолой комсомолуудыг Ленинск хэһээлүүл үнэгэрэгдэхэ байна. Тингээхэ, Р. Ч. Ленинэй түрөөрөө 110 жэлэй ойло зорюулагдана, һайн һайхан хэрэгүүд үргэлжэлүүлэгдэнэ, туйлагдаһан амжалтанууд арбадагдаха болоно бшуу.

Эдэ бүгдэ хэмжээ абууланууд буралсалай үзэл бодол абуур буралдэгдэ, тэдэний сэдхэл бодолой хүдэлмэридэ, ажабайдалда эзэн ёһоор ханджа буралсалай үзэл бодолыг ушартай. Ушарын мүнөө үдэ буралсалай үзэл бодолыг хатуулуулха, тэдэний политикэскэ үмүүжүүлгы эрхим найнаар бөлүүлхэ хэрэг совет бургуулин гол шунала зорилго болонһонин мээлээжэ, энэ талаар «Узэл сурталы, политикэскэ хүмүүжүүлгын үдэлмэрин савшандан найжаруула тухай» КПСС-эй ЦК-гай, «Юрхын эрдэмэй дунда бургуулин һувагалыг бургалга, хүмүүжүүлгэ болон тэдэний ажада бэлдэгшэ нашонон найжаруула тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министруудэй Советэй тогтоолууд, комсомолой ХХVI сьездын шиндхэбэринүүд, ардаг гэрээлэй хүтэлбэрилхэ зургануудай заһабаринууд хото, үдэгшэ бургуулин коллективүүдтэ найдагтай эзбэг олохо үгээл.

Гадна арбадахы табан жалыг багшаагаар түгээхэ, һувагалыг эрмэлзэн оролдохо байһан ажа, эсэгшын ажал хэрэгүүдээр эдир үетэн һонирхон, шадал зэргээр өөһэ-һынгоо хубитыг тэсэмдээн оруула хэрэгтэй. Илан-хуруулин комсомолой эмхи багшанартай, директортой хамта нажарай ажалыг четвертийн дүн гаргажа, эрхэн бүтээхэ тодорхойло, дутуу дундануудаа шэнжэл хэрэгтэй. Зүгөөр зүблэхэ хэрэгдэхэ юмһаа яһалта. Үгэрһэн нажарта ажаданууд аморалтын лаваруулта, үлээдэрин бригадануудта 28.000 һурагшад ажилла.

Һурагшад ажада дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэг һувагалыг бургуулаа, багшанарта хабаатат асуудал бэшэ. үрэн түрэн удаа шанартай энэ хэрэгтэ түрэлхэл ололтэй эзбэхтэйгээр хабаадаха хэрэгтэй. Бургуулинуудай нягтар холбоо барисаа байгуулаад, һурагшадыг шадла дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгын үндэр дээрэ хэмжээндэ табилсажа шадан ажаханууд, предриятнууд республика доторнай олон. Жэһээнь, Эхлэйн а. Цыгановын ажилла, ажадад классай һурагшад тохарини мэржэл олдог юм. Салзанг районий ХХ партсьездын эрмэлзтэ колхоз Нехоёной дунда бургуулиг, Биргануудай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз Байн. Голый дунда бургуулигтай нягта холбоо барисаатай. Нимжүүрүү сьезынүудыг шонини дурдамар. Онсолбо, Здын шонини Инзагатын, Хонини, Удын дунда бургуулин үрэгшэн ноёнохойлол жэһээгээр мүн ле эхлээхэ таһанардан хурьгадыг тэжээхэ хэрэгыг бэе дээрэ даанан бургуула.

Энэ жэлдэ буралсалай шэнэ түсөөр бургуулинууд үлгээхэ юм. Гол зорилго аямар бэ гэхэдэ, буралсалай үзэл сурталы, политикэскэ болон политикэскэ шэглэлыг шангадха, тэмцүүдэй хоорондын, мүн реимедүүдэй хоорондын холбоо тодорхой найнаар байлаха, программа сооһоо орбо болон үлүү-булуу зүйлүүдэ ажа халха гэхэ гэтэй. Эдэ зорилгонуудыг яад бэлдүүлхэ тухай багшанарай августын зүблөөнүүд арга дэлгэрэн хөөрөөдөн болоо.

Бүгдэ нийтэн дунда буралсалай бөлүүлгэ, КПСС-эй ХХVI сьездын шиндхэбэринэй эзбэхтэйгээр дүргэлжэ ажаһан багшанар түрүү дүй дүршэлыг шудалан, үгэ гайһага эрлэтэхэ таһарангүй яаха гэжэ оролдог бургуулин партиинэй эрхэ организацинууд нэн түрүн коммунист-багшанар түрэл партиинга ээлжээтэ эсэгэ нэрэтэй солотойгоор үгтамхын түлөө үргэһөөр үргэһэн эхэ тэмсэлэй манлайда ажага, бусадта жэһээ бургуула үлгэтэй.

Республика доторнай дүн хамтадаа 520 шахуу бургуули мүнөө тоологдоно. Тэлэ бургуулинуудта 10.000-дэ багшанар, тэрэ тоодо 600-гаад залуу мэржэлтэдэ 8000 шахуу бургуулыг мүнөө жэлдэ эрдэмтэй үндэһэ далауулан, тэдэний эдир сэдхэхэдэ һайн һайхан эрлээлэй үрбэ тариха, программаар хараалдаһан зүйлүүдэ найнаар заха нанин үргээгэ бөлүүлжэ эхилхэнэ. Эгээл түрүүшынхэ бургуулин бобоно алханһан шонини наһанатай онс анхралай хандуулагдаха байһан мүн дамжартай.

Угөөдэр хал хаангүгү шониниүүд хонхын абган эзэгшэ буралсалай шэнэ жэл эхилхэнэ. Буралсалай шэнэ жэлээр!

АМБУУЛИНАЙ ЁНИН

НИНДЭЛГЭ ЗАЛАН ХОТЭ ТУВ. (ТАСС). ХХVI сьездэ «ОСО-37» гэрээлүүлгын комплексын хал үгэршэһэ нелетини ба соо Газарай байла. А. Летуновскы оршон тойронхы шэнжэлэгдэ дэмжүүлгэ программын хонхын зорюула. Леополов, Валерий Рюминий оройон ба гаалаа лавуудай зарим районүүд адалан хахаха. Фотоуушувшэ бугдлаха хүдэлмэрин хэһэ байна. Комсомол Украинаны үдэн Хана ба Капсини үдэнүүдэй оршон тойроо Илчгэ шадарай хотогоруу. Казахстанай Дундай республикануудай.

КПСС-эй УЛААН-УДЫН ГОРКОМОЙ ПЛЕНУМ

августын 29-дэ КПСС-эй Улаан-Удын горкомой пленум болобо. Пленум дээрэ нимэ асуудалдыг абшан хэлсэгдэ габэл: Улаан-Удын горкомой XIX партиин конференци зарлаха тухай. «1980 оной социализм үлгээлэй дүргэлгын яласа болон

БУРЯДА УНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабрийн 21-нээ гарана № 202 (15525) 1980 оной августын 31, воскресени Сэн 2 мүнгэн.

ЛЕНИНЭЙ СУРТАЛ ЫРГААЛАЙ АГУУЕХЭ ХҮСЭН

Казахай ССР-эй, Казахстанай Коммунист партиин 60 жэлэй ойдо зорюулагдажа, Алма-Атада болоһон баярай суглаан

Казахстанай нийслэл хото Айдирэйхээр шэмгэлдэгдэнэ. Казахай Совет Социалист Республикыны ба Казахстанай Коммунист партиин 60 жэлэй ойдо зорюулагдажа, партиин, совет болон нийтэн организацинуудай, ажадшадай түгээлгээшэй, Совет Армиин сэргээшэй, Москвагай, Ленинградгай, союзна республикануудай делегацинуудай хабаадалгатайгаар Казахстанай Компартиин Центральна Комитетэй, Казахай ССР-эй Верховно Советэй баярай суглаан августын 29-дэ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Ордос соо болобо.

Баярай суглаанда хабаадалгатай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумай Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневые хул дээрэ боложо, үни удаан үргэлжэлһэн, нэрбөөм алыга ташалгаар угтаһан байна.

Нүхэр В. В. Гришин, Д. А. Кунаев, Г. В. Романов, В. В. Шербицкий, Г. А. Алиев, М. С. Горбачев, И. М. Маиеров, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Э. А. Шеварднадзе, мүн союзна республикануудай делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэд президиумда һууба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэгшүүн, Казахстанай Компартиин ЦК-гай нэгэдхэл секретарь Д. А. Кунаев баярай суглаан нэрбэ.

Аха дүү республикануудай бүлэ дотор тэгшэ алын эрхэртэ Казахстанай Совет Социалист Республикыны, КПСС-эй шалгалмаал ба дайшалхы отряд — Казахстанай Коммунист партиин аядагта жаран жэлэй өбө мүнөөдөр билэ тон эхэ омомот байртайгаар тэмдэглэжэ байнаотид гээд тэрэ хулы. Манай омом баяр бүхы совет хүмүүдтэ ойлогсотой дүтэ юм.

Нүхэр Леонид Ильич Брежневэй элдэ байсалан ушар манай һайндэртэ онс ехэ баяр түрүүлгэ гээд үгэ хэлсэгшэ саашан үргэлжэлүүлһэн байна.

Партиин ба гүрэнэй, үлэс-хоорондын коммунист ба худэлмэринэй хүдэлмэринэй элдэртэ эхэ ажал абуулаха, эб нийрэмдэлийг түлөө хэлбэрилэгшэ түгээшэжэ байһан Танай нэрэтэй оронойнай бүхы туйлалтанууд мэтэ, манай республикыны амжаһан бүхы туйла-

тануудай таһарангүй холбоотой байһандан билэ оморхонобиди.

Манай ойм баярта хабаадалсажа байгаа олон хүмүүд Тантай хамта, Танай сэхэ хүтэлбэри доро худэлмэрилхэ зол жаргалтай байгаа. Политикэскэ, ардаг ажахан тон ороо хүндэ зорилгонуудыг үргэн эхэ элдэртэйгээр шиндхэхэ шадабарид, имгалт партиинанууд сэхэ байха, ажал хэрэгтэ түгээ бөлүүлхэ шадабарид Танаһа билэ бүгдэ буралсалай гадна, мүн ажаһаа хүмүүдтэ эрхыг сэдхэхтэйгээр ханджа, совет ардаг амин шунала анхрал оролдогтор ходоодо ажахануудыг эрмэлзэжэ байха шадабарид Танаһа һураһан байнаади. Энэидэ билэ мүнөөшө һураһанбиди Нүхэд, республикыны коммунистнуудай, бүхы ажадшадай үмэһнөө эртэ урдын казах газар дайда дээрэ хүндэ Леонид Ильичыне шөө дахин хани халуунаар, үнэн зүрхэнөө амаршалыемин зүбшөөгүт.

Д. А. Кунаев ойм байһан һайндэрлэгдэ Алма-Ата ерэн делегацинуудыг, тээниин тогтоолошодыг үнэн зүрхэнөө амаршалһан байна.

Оронойнай ба дэлхэйн ажабайдалда агүүсхэ үлгэ хэрэг болгошо партиин ХХVI сьездыг эрхэмээр угтамхын түлөө бэлдэхэ зуураа, республикыны ажаһад социализм мүнөөшөй түгшэ бүри дээрэ үргэхэ, али бүхы үчэстэ, гүрүдэ гайһагшадгаар, Ленинск ёһоор ажаллаха гэһэн уялаа абаа гээд тэрэ хэлээб.

Суглаанда хабаадалгатай Нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой хүндэлэгдэ, совет ардаг хүндэлэгдэ зал соо юрөөлнүүд эздэлнэ.

Манай ойм баярыг һайндэрлэһэн эгээл дурасхала үлгэ хэрэг — Леонид Ильич Брежневэй хэлэһэн толоомо һонор, гүн гүнзгэе удхатай үгэ манай һайндэртэ онс удха шар олоно.

Хүндэтэ Леонид Ильич Танай хэлэһэн үгэнууд, Танай барюулан үндэр шатнал Ленинэй хэлээжэ мүнхэ суртал һурагшалай илан мандаһын түлөө баатарлыг шэнэ туйлалтанууд бэшэ бидини дэли-жуулан зоригжуула.

Казахстанай һийдэй хэһэн ажаалы үндэрөөр сэгнэһэн түлөө үнэн сэдхэхтэй баяр баясхадэ.

Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ туйлай эхэ анхралтайгаар шагнаһалтан, үни удаан үргэлжэлһэн, нэрбөөм алыга ташалган нэгэнтэ бэшэ болонһон байна.

КПСС-эй Центральна Комитетэй, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй, СССР-эй Министруудэй Советэй эльбэгшэн ойм баярай амаршалтын тексты Леонид Ильич Брежнев хани халуун үгэ ташалган доро барюула-

Алдартэ энэ үдэр тухай дурасхал болгон, совет гайхамшар уран бүтээлшэ Вера Мукинагай бүтээһэн «Худэлмэрини ба хэһэр колхозник» гэжэ скульптурые Казахстанай Компартиин Центральна Комитетэй, республикыны Верховно Советэй Президиумда ба превителствода барюула хүсэлтэйгээр гээд тэрэ һүүдээр хэлэ.

«Ленинэй заһан арюун замаар» гэһэн элдхэл КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэгшүүн, Казахстанай Компартиин ЦК-гай нэгэдхэл секретарь Д. А. Кунаев хэбэ.

Казахстанай туйлаһан бүхы юмһан социализм интернационализмын гол ёһонудай бодотгоор мүнхэлэн батаһанай, нэгэн алын үгэ зорилготой манай оройон арадуудай хүснэ түгээдэр хани барисанай, ала дүүгэй харилсананай үгэ дүн, мүн хэтээдэ мүнхэ Ленинэй ажаһаа заһабаринуудай бодотгоор бэлдэһэн, тэрэний байгуулан партиин шонини хубилгалыг ажал абуулгын үрэ дүн мүн гэжэ тэрэ хэлэ.

Мүнөөдөр Совет Казахстан имгалт индустриальна шунга ором нотог байхага гадна, орооно тарья ба мал ажалтай проодонхы хээр абалг оронойгоо томо нотагудай нэгэн болонхой.

Социализм байгуулаһын али бүхы шатануудта парти ба гүрэн эрдэм наука, гэгээрэл, соёл култура хүгжээлгэдэ туйлай эхэ анхрал хандуула байгаа, хандуулаһынь, совет хүмүүшэй баян элгээр һуу-чал байдал тухай үзэр бунин илангай хандуулжа байдаг. Имгалт һуушын 15 жэлэй турша соо Казахстанай хун зоний гүрбаны хойр хубиһаа олонхын гэр байрнгаа эрхэ байла найжаруула.

Казахстанай Коммунист партиинишхан эминүүд ба бүлэгүүт байһанаа 60 жэлэй турша соо долоон ачин хори мянган гэгшүүдтэй организаци болонхой, Коммунист бай-

гуулаһын али бүхы шатануудта Казахстанай коммунистнууд Ленинск ЦК-гай даабаринуудыг хэлбэрилэгшэ гөөр хүтэлбэри болдогот байгаа.

Өөрынгөө 60 жэлэй ойе совет Казахстан зоёхохы хүснэ үгээлгэгшэ һалбаран манлажа байһан үзэл тэмдэглэжэ. Республикыны ажаһад бүхы дээрэ КПСС-эй ХХV сьездын ба Казахстанай Компартиин XIV сьездын харюусалтата даабаринуудыг бата найдамтайгаар бөлүүлжэ байна.

Бүхы оронотоо хамта республикынай гортой үлгэ хэрэгүүдэй урла тээхэнэ байна. Тээлэй гол шуналаһынь — КПСС-эй болохоо байгаа ХХVI сьезд мүн. Тэрэниин угуулан, Казахстан өөрынь баялгуудыг бунин лүүрэнээр дэлгэн нээжэ, тээниин бүхы совет ардаг аша туйладо зорюула.

Элдхэлгээ түгээхэлдэ Д. А. Кунаев нэгэжэ хэлээ: мүнөөдөр биднэй тэмдэглэжэ байгаа гайхамшата һайндэр — партиин заһан зол жаргалта зам дээрхи дурасхала үшөө нэгэ шата мүн болон. Тэрэнтэй хамта энэ хадаа бүри асари эхэ туйла-тануудай шэнэ эхнэ мүн. Эдэ бүхы туйлаһануудаа илангай хангай эхэ оронодо, Ленинск партдаа, коммунист байгуулыгын агүүсхэ хэрэгтэ бүримүһэн зорюула.

Нүхэр Д. А. Кунаевэй хэлэ элдхэл үнэн удаан үргэлжэлһэн алыга ташалгаар нэгэнтэ бэшэ утгалһан байна.

Алдартэ ойм баярай, мүн Казахстанай ЦК-гай Политбюрогой гэгшүүн, СССР-эй Верховно Советэй Президиумдэ, СССР-эй Министруудэй Советэй секретарь Г. В. Романов, РСФСР-эй — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэгшүүн, Министруудэй Советэй Түрүүтэй М. С. Соломенцев, Украинаны ССР-эй — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэгшүүн, Украинаны Компартиин ЦК-гай нэгэдхэл секретарь

Баярай суглаанда хабаадалгатай КПСС-эй Центральна Комитетэй, СССР-эй Верховно Советэй Президиумдэ, СССР-эй Министруудэй Советэй секретарь В. В. Гришин, Ленинградгай — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэгшүүн, КПСС-эй Ленинградска обкомой нэгэдхэл секретарь Г. А. Алиев, РСФСР-эй — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэгшүүн, Министруудэй Советэй Түрүүтэй М. С. Соломенцев, Украинаны ССР-эй — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэгшүүн, Украинаны Компартиин ЦК-гай нэгэдхэл секретарь

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

Хүндэтэ хүмүүд най-дамтай хүмүүд гэжэ харагда. Тэдэний гарын най-дамтай.

Мүнөө Казахстан оронойнай орооно тарья үргүүдэд гол газаринудай нэгэн болонхой. Тинхээтэ хамта энэ хадаа олон һалбаритай түгээ индустриин хизаар юм. Танай республикыны байгуулаһан жэл болго бүхы 1920 ондо бүтээлгэнэ промышленна продукция мүнөө Казахстан оройдоод хахад үзэршэ туршада үлгээлгэһэнэ. Хахад үдэр ба бүхэл жэл! Эгээл үнэн, үнэхөөрөө асари эхэ алхаммаар урэгшаа даһанал Казахстан.

Танин тэдэ хүмүүд най-дамтай хүмүүд гэжэ харагда. Тэдэний гарын най-дамтай.

Мүнөө Казахстан оронойнай орооно тарья үргүүдэд гол газаринудай нэгэн болонхой. Тинхээтэ хамта энэ хадаа олон һалбаритай түгээ индустриин хизаар юм. Танай республикыны байгуулаһан жэл болго бүхы 1920 ондо бүтээлгэнэ промышленна продукция мүнөө Казахстан оройдоод хахад үзэршэ туршада үлгээлгэһэнэ. Хахад үдэр ба бүхэл жэл! Эгээл үнэн, үнэхөөрөө асари эхэ алхаммаар урэгшаа даһанал Казахстан.

сагад жэл бүри партин саануна, дээдэ болон дунда бургуулинуудай аудиторинунуудта ороно. Революциин урла тээ нэгэшэ казах уран зоёлоһо, тэрэ тоодо агүүсхэ Абайше амилы мээлэ ябахадна, түрэл эхэлэн дээрэ гэрһан өөрынгөө зол хөбөлы хараагүй байха юм. Харин мүнөө казах ардаг социализм соёл култура — мнай Эхэ оройон оюун үзанаай баялгыг гайхамшата туйлаһануудай нэгэн мүн.

Эрдэм ухаа хүгжөөхэ талаар мүнөөнэй Казахстанай зэргэсэн тэнсэхэ гүрэн Азияда үсөөн байха.

Танай үжам сэнхи дайлаһа замбучулинай отгосонунууд отгортой өөдэ дунхын ошодогын өөрын үлдхэй байха юм. Зүргалан хэлэбэл, танай республикаше замбучулинайхал хөдөөнаар дэгдэн дэбжэнэ бшуу.

Эршэмтэй түргэн нимэ социальна дэбжэлтын энэ үдэлэһини ямар бэ? Энэ хадаа манай социализм байгуулаһа, Коммунист партиинга хүтэлбэрилэгдэгшэ олонинтэ ажаһадай эршэ хүснэ болон хүсэл зориг, Агүүсхэ Октябрьин бадаруулан, тэдэний зоёхохы түгээ хүснэ мүн. Энэ хадаа сэгэн мэргэн Ленинск национальна политикэ, манай социализм Эхэ оройон бүхы арадуудай нэгээл болон бэе бэлдэ туйлаһансалга мүн.

Казахстанда һүүдэл оролдог тухай онс тогтохо хүснэлтэйб. Өөрынгөө бин болонһон саһаа хойшо совет Казахстан орол асадай бата эмдэ туйлаһан байгаа. Танай нотагата ажаһажа байгаа ород худэлмэриншэд, гарнашад, инженернууд, багшанар, врачнууд, эрдэмтэд мүн ле мүнөөнэй эсэгшэ һалбарһан Казахстаниин байгуулаһад болоно.

Бусад үндэһэ яһанатай ажаһадшыг нимэ һайн һайхан олон үгөөр дурдамар. Тээлэнэ танай республика түрэл гэрнын болонхой.

Казахстанай коммунистнууд республикыны ажаһад туйлаха хэрэгтэ эхэ ухаа, үнэн сэдхэл болон эршэ хүснэ зорюула. Тэдэнэр манай Ленинск партиин алдартэ нэгэ отрядын юм. Казахстанай Компартиин ЦК болон манай партиин, Совет гүрэнэй элдэ ажал абуулаһа Динмухамед Ахмедович Кунаев өөрөө рес-

публикадахи партиинга хүдэлмэри болон ажаһан абуулыг шадмар бэрхээр хүтэлбэрилэгшэ гэжэ сэдхэл хангангаар тэмдэглэхэ байна.

Казахстанда һүүдэл оролдог тухай онс тогтохо хүснэлтэйб. Өөрынгөө бин болонһон саһаа хойшо совет Казахстан орол асадай бата эмдэ туйлаһан байгаа. Танай нотагата ажаһажа байгаа ород худэлмэриншэд, гарнашад, инженернууд, багшанар, врачнууд, эрдэмтэд мүн ле мүнөөнэй эсэгшэ һалбарһан Казахстаниин байгуулаһад болоно.

Бусад үндэһэ яһанатай ажаһадшыг нимэ һайн һайхан олон үгөөр дурдамар. Тээлэнэ танай республика түрэл гэрнын болонхой.

Казахстанай коммунистнууд республикыны ажаһад туйлаха хэрэгтэ эхэ ухаа, үнэн сэдхэл болон эршэ хүснэ зорюула. Тэдэнэр манай Ленинск партиин алдартэ нэгэ отрядын юм. Казахстанай Компартиин ЦК болон манай партиин, Совет гүрэнэй элдэ ажал абуулаһа Динмухамед Ахмедович Кунаев өөрөө рес-

кагад жэл бүри партин саануна, дээдэ болон дунда бургуулинуудай аудиторинунуудта ороно. Революциин урла тээ нэгэшэ казах уран зоёлоһо, тэрэ тоодо агүүсхэ Абайше амилы мээлэ ябахадна, түрэл эхэлэн дээрэ гэрһан өөрынгөө зол хөбөлы хараагүй байха юм. Харин мүнөө казах ардаг социализм соёл култура — мнай Эхэ оройон оюун үзанаай баялгыг гайхамшата туйлаһануудай нэгэн мүн.

Эрдэм ухаа хүгжөөхэ талаар мүнөөнэй Казахстанай зэргэсэн тэнсэхэ гүрэн Азияда үсөөн байха.

Танай үжам сэнхи дайлаһа замбучулинай отгосонунууд отгортой өөдэ дунхын ошодогын өөрын үлдхэй байха юм. Зүргалан хэлэбэл, танай республикаше замбучулинайхал хөдөөнаар дэгдэн дэбжэнэ бшуу.

Эршэмтэй түргэн нимэ социальна дэбжэлтын энэ үдэлэһини ямар бэ? Энэ хадаа манай социализм байгуулаһа, Коммунист партиинга хүтэлбэрилэгдэгшэ олонинтэ ажаһадай эршэ хүснэ болон хүсэл зориг, Агүүсхэ Октябрьин бадаруулан, тэдэний зоёхохы түгээ хүснэ мүн. Энэ хадаа сэгэн мэргэн Ленинск национальна политикэ, манай социализм Эхэ оройон бүхы арадуудай нэгээл болон бэе бэлдэ туйлаһансалга мүн.

Казахстанда һүүдэл оролдог тухай онс тогтохо хүснэлтэйб. Өөрынгөө бин болонһон саһаа хойшо совет Казахстан орол асадай бата эмдэ туйлаһан байгаа. Танай нотагата ажаһажа байгаа ород худэлмэриншэд, гарнашад, инженернууд, багшанар, врачнууд, эрдэмтэд мүн ле мүнөөнэй эсэгшэ һалбарһан Казахстаниин байгуулаһад болоно.

Бусад үндэһэ яһанатай ажаһадшыг нимэ һайн һайхан олон үгөөр дурдамар. Тээлэнэ танай республика түрэл гэрнын болонхой.

Казахстанай коммунистнууд республикыны ажаһад туйлаха хэрэгтэ эхэ ухаа, үнэн сэдхэл болон эршэ хүснэ зорюула. Тэдэнэр манай Ленинск партиин алдартэ нэгэ отрядын юм. Казахстанай Компартиин ЦК болон манай партиин, Совет гүрэнэй элдэ ажал абуулаһа Динмухамед Ахмедович Кунаев өөрөө рес-

ажаһал һайндэр гээшэ. Арбадахы табан жэлэй түгээхэ жэл ажага байна. Тэрэниин эрхим лайн үгэ дүньөөр түгээхэ шунала, Энэһэнэ табан жэлэй түгээхэ бүхы дээрһэн дүргэлгэ дундаһа юм.

Советскэ Союзай Коммунист партиин ээлжээтэ ХХVI сьездэ бэлдэхэ ажада гансал коммунистнуудай бэшэ, хани манай бүхы ардаг хэрэг болонһонини эхэ һайн гээшэ.

Сьездын үдэ тээхи мурсыөөндэ хабаадалгашы энэ ендэ дээрһэнэ халуунаар амаршалаад манай Эхэ оройон аша туйладо эгээл эхэ, эгээл дүвэр ажаһад ажал худэлмэридөө туйлаһынь хуушэ.

Хаа хаангүгү — заводуудташы, эрдэм ухаанай тубудташы, эмхи зургааһануудта, мүн талаһанууд дээрһэшы халуун хаһа ерэнхэй.

Мүнөө боложо байгаа танай һайндэр худэлмэрини, (Түгээхэһын 2-доһи юур-та).

ЛЕНИНЭЙ СУРТАЛ ЁУРГААЛАЙ АГУУЕХЭ ХҮС

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэлхэн үгэ

(Түгэхэл, Эхвиний 1-дөхи ноурга).

Түгэхэл хувиараа ажил хувиараа ямарар эмхид-хэгдээ, тэрэнхээ бүхы жэлэй дун ямаршье халбарна орходоо хүдөө ажлагдааг эгээл эхээр дуддыдаг байна. Орлоо таряанай ургаса орон доторнай ха хаангүй аали буса. Теэд энэ жэлэй ургаса бүхы дээрэ ямар байха гэжээ гэжэ бүгдэ биднэр хонирхонобди. Тини бүхы дээрэ тэрэ ялала найн байха гэжэ хэлэхээр байна. Хуралдын дүрээдээ, эсэрсэй үр дүн гаргалсаа юм бээ. Мүнөө 60 миллон гектар газартаа орооно таряан хуралданхай. Таряан элеваторуудтаа талгарла-гүйгөөр, улам эхээр ороно. Кубанин, Ставрополин, За-поржское, Днепротростское, Харьковская, Оренбургин, Ростовское областнуудай, Башкирай АССР-эй болон ороной бусад районуудай хүдөө ажлын ажилдаа таряа бэлдэхгэдэ ехэ хуби-та оруула.

Мүнөө табан жэлдэ Казахстанай таршаад 1 мил-лиардаа үлүү лүүд таряа орондоо гурба дахин оруу-лаа юм. Нимэ ехэ үр дүн туулагдагтан дадаа эхил-лэжэбди. Мүнөө жэлдэ мүн миллиард лүүд таряа абаха хүсэлтэйбди гэжэ нүхэр Кунаев хэлээ, окомой сек-ретарьнуудышье тингээжэ хэлээ. Нүхэд, энэтэй айлхатар найн байна. Таанад хэлээ-лэн үгдөө хурхат гэжэ би эгтнээб. Бүхы орманай та-мдагта баяр хүргээл.

Мүнөө республика, хизар, область бүхэн таряа хурал-гыс амжалтагаар түгээ-хэжэ, оройноогоо орооно та-ряанай ноёсдэ эгээл эхэ хубиталаа оруулхыс эрмэл-зэн.

Габшагай ажал анхар-дгүй үлэхгүй, хээээдэшье эрхмээр сөгнөгдэхэ.

Орооно таряан гэжээ ма-най гол оролдоо хурагтай. Өхэтэй хамта хуралын бүхы хүдэмжлүүлхыс саг үргэлжэ анхаралдаа байл-гаа хэрэгтэй. Мүнөө жэл-лэй ургаса хуралхатаа хам-та хойто жэлэй ургаса тухай бодохо гэжээ хүдөөгай манай байдалтай онсо зүйл ха юм даа. Намарай таряа сар соонь эхээр тариха, эрчим найн урһаа хааха, хойто жэл-лэй ургасадаа хурһаа най-наар бэлдэхэ гэжээ. Нүхэд, байдал мүнөөдэр Ямнэй койшоулашагай зорилго-нууд шуу.

Мад ажал тухай хэлэнгүй гаргахын аргагүй. Казах-стандай мал ажал улам ургаса байгаа, нилээд эхэ халбар болонхой.

Недондо орон дотор урга-сын бага байн шалтагаан-наа эхэ бэрхшэлтүүд уша-раа. Тингээшье хаань, кол-хоз, совхозууд малай болон шувуудай тоо толгой бүрин бүтэн байлгаха шадда. Тин-мэнэ мад ажалай продукци хэлдэхэ найн үлдэхэ хуу-ри би байна. Харин тэрэ-рине туйлахын тулаа бар-дам хүрэхэ үбэ тэжээл бэ-лэхээ гэжэ бүхы шадлаа-раа оролдохо ёһотойбди. Энэ хадаа гансал нинтийн малда хабаатай бэшэ. Мүн

эрхэтэдэй хубинь үмэдэ байгаа шувууд болон ма-лыс үбэ тэжээлээр ханга-гада тулалха хэрэгтэй. Найрвунуудэй үдэ ажал хэрэг тухай хэлэхэдэ, тини найн бэшэ шэнги байха юм. Гэбэшье ойн баярай үдэр-нүүдтэ бодото ажал хүдэ-лэрин хэрэгүүд тухай бо-домжолоо гэгэн Лениний за-хяас хатуу шангаар дүүр-гэдэг байа.

Нүхэд, мүнөө түсбэлгын оргалуудта, министрствэ-нууд болон зургаануудта, үйлдэбрийн колдтэвүүдтэ эрхэ табан жэлэй түсбэ-тайха гэгэн харюусалгатай хүдэмжэри ябажа байна.

Манай оройной бүхы ху-динуудыс, айлхатар эхэ ара-дай ажамыннай бүхы халба-ринуудыс харадаа абанай, үнэхөөрөө асари ехэ зорил-гонуудыс дэбжүүлэн табха-шухала гэжэ парти тоолоно. Тингээтэй хамта эдэ зорил-гонууд заагаагүй бодотсоор дүүргэмээр байха ёһотой.

Промышленностиин үндэ-э хуури болоо халбаринуудыс — энергетик, металлурги болон машина бүтээлэ, хи-ми болон транспорт шэнэл-хэ гэжэ саашанхи эконо-мическа болон социальна хүжэлтын гол зүйлэйс байха ёһотой. Тингээлэ на-даа захань 1990 он болотор биднэр түсбэлгээ хараал-ха ушартайбди. Мүн эдэ хоолой талар тухай про-грамма табха шухала. Иймэ программа юундэ хэрэгтэй гэжэ тайлбариланай үлүү гэжэ хананаб.

Капиталайн барилгыс эрид түргэнээр найрагуулаха шух-ала. Биднэр эхэ барилга хэбдди. Гэбэшье олон ушар-та мүнэ зөөри жэжэхан барилгануудта сагсагдана. Хамаг бүхы юумес барил-гагшадтай заримдаа бүтээжэ үржигдүй. Тини арга бо-ломжонгоола хүсэл ханана-таа тааралдуулан, мүнэ зөөри, хүсэ шадлаа гол шэглэлүүдтэ эгэн эхээр эсэлүүдэ шухала. Түргэнээр, галтайгаар, мүнөө үсын тех-ническэ хэмжээндэ хүр-мээр бариха гэжэ манай зорил болот. Бүрин зөөрөөр дүрбэл, үлөө үдэрэй эри-дэнүүдэй хэмжээндэ хүр-мээр бариха ёһотойбди. Энэ промышленностисдэшье, хү-дөөлшье хабаатай.

Бүхы капитальна homo-лтын дүрбнөө үлүү хү-динь хүдөө ноутагудта зор-иулагдана. Эгээл тингээлэ хүдөө ажамы улам эршм-тэйгээр хүжөөгдэхэ, индуст-риальна шэнжэтэй боложо байнай.

25 — 30 жэлэй урда тээ терилгын үдэ хүдөө ноу-тагудтай ямар байдаг хэм гэжэ олон хүнүүд ханана ёһотой. Ашагтай тэрэнүүд тоогуулаха бэлдэхэлэй пункт-нууд тэлшэ талар аргагүй үнжидэг байгаа шуу. Мо-дирд болон сарнуудай дунга ганса нэгэн борбор ашаан-най машинанууд харагдадаг бэлэй. Харин гарвар хэдэг ажал ямар эхэ байгаа! Мүнөө байдал тэд ондоо болоо. Эдэлбэ янзын оньхо-лоо олон машинанууд хүдөө ноутагтай шэнжэ болонхой. Хүдэмжлэрин хэмжээн, шэн-жэ шарарын эрид дээшлэ-

лээ. Гэбэшье амжалтанууд-нуудан үдэ биднэр дэлгэр-рэнгитээр хөөрөлдөөбди. Энэ байдалыс сэгнэхэ та-лаар нанамжануудтай нэгэн адли байгаа. Улаасхоорондын байдал нилээд ороо болоо, хоёр. Эб найрамдалтай түүлөө, арадуудай эрхонүүдэс хүн-дэлхын, түгшүүлтэ байдал хурлуудын түүлөө тэмсэжэ байгаа хүсэлүүд болон дар-лалта мулжалтын, милитар-измын ба ээрхэг туримхэй аюулдын хүсэнүүд хоорон-доо мүнөө дэлхэйн оршомдо-политическэ тэмсэл боложо байна.

Тини Америкын Холбоото Штадуудай правительствын мүнөө үдэ аюулаха байгаа политика тухай тусхай тогто-жо хэлэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө США-гай гададын политикыс тодорхойложо бай-гаа хүсэнүүд дэлхэйн оршом-доо болон түүхэлэ хурал-тануудыс, дэлхэй дээрхи хү-сэлүүдэй шэнэ тонсуурисе обборон харагагүй гу, али обборхыс хүсэнгүй. Арадууд хууц зоригтэ эсрэгүүдэбди эрхиджэ шадахабди, өлбэдгөө аришалан хамгаал-ха хүсэлгүй бунин эрхтэ бодо-лохо гуронүүдэс мэдэдээлэ оруулаха шадахабди гэжэ тэд уршөөл найдахаар. Тэрэ-рине бүтэдын дүршэл бол-гохо хэрэгтэй.

Би энэ тухай юундэ хэлэ-нэбиб гэжээ, партийна орг-анизацинуудта тоосоо болон хуулаа хэжэ сээ шухала политическэ кампани найрар үнэгэрхээл байна шуубди. Энэ кампани хадаа эхэ нүр-дүүлн, коммунист бүтээлэ бодото университет гэжэ хэлэхээр шухала хэрэг юм.

Партийна политикын, өөһ-э дүнгөөр организацинуудай хү-дэмжлэрин олон асуудалнууд-даар коммунистуудай хэлээн нанамжа бодонодун, ажал хэрэгэй найрагуулаха зорил-гоор ноур сахиггүй хэлэлхэн шүүмжлэл болон өөрыгөө шүүмжлэлэй партийна ажа-байдалыс баяжуулаха байна-иньшье дамжагуй. Партийна сүтгэлүүд болон конферен-цинууд дээрэ хэлдэбди бүтэ-мжэтэй найн үгэнүүд, эрчим дурдахал бүхэн бодото бай-далда бэлдүүлэхэ ёһотой. Энэ юумисын байгуулагдала эхэ аша туйа болоо.

Сөөдэрин урда тэрэн үе Казахстанай Коммунист пар-тияда, бүхы республикада эр-шмэтэй түгэс ажалар, ажа-лтай шэнэ амжалтануудар гэр-лэтгэр гэжэ хүсэнэб. Амжал-танууд заагаагүй туйлагдаха гэжэ эгтнээб.

Нүхэдүүд! Хүүдэй үдэ Крымдэ Ев-ропо болон Азини аха дүс со-циальс оронүүдэй хүтэбэр-лэгшэтэй заншалта үлээлэг-дүдэ миний хэлэн тухай та-наат мэдэвэт. Эб найрамдал хамгаалха, социальн болон коммунизм байгуулаха агууехэ хэрэгтэ нэгэн хамта ябагша-нуд эдэ байгаа. Хэлэн хөө-нэрдөөмнэй урга түгээлэг, туйа эхэтэй байгаа. Уулаал-гала хабаадагшад «амарал-тала» байнган тоотойшье наа, бидэ бүгдэ нилээд эхэ хү-дэмжлэн хэжэ гараабди гэжэ сэхэ рунч хэлэхэ байнаб.

Мүнөө үдэ улаасхоорон-дын байдал ямар байна гэ-шэб гэжэ болоно уулзаган-нуудан үдэ биднэр дэлгэр-рэнгитээр хөөрөлдөөбди. Энэ байдалыс сэгнэхэ та-лаар нанамжануудтай нэгэн адли байгаа. Улаасхоорондын байдал нилээд ороо болоо, хоёр. Эб найрамдалтай түүлөө, арадуудай эрхонүүдэс хүн-дэлхын, түгшүүлтэ байдал хурлуудын түүлөө тэмсэжэ байгаа хүсэлүүд болон дар-лалта мулжалтын, милитар-измын ба ээрхэг туримхэй аюулдын хүсэнүүд хоорон-доо мүнөө дэлхэйн оршомдо-политическэ тэмсэл боложо байна.

Тини Америкын Холбоото Штадуудай правительствын мүнөө үдэ аюулаха байгаа политика тухай тусхай тогто-жо хэлэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө США-гай гададын политикыс тодорхойложо бай-гаа хүсэнүүд дэлхэйн оршом-доо болон түүхэлэ хурал-тануудыс, дэлхэй дээрхи хү-сэлүүдэй шэнэ тонсуурисе обборон харагагүй гу, али обборхыс хүсэнгүй. Арадууд хууц зоригтэ эсрэгүүдэбди эрхиджэ шадахабди, өлбэдгөө аришалан хамгаал-ха хүсэлгүй бунин эрхтэ бодо-лохо гуронүүдэс мэдэдээлэ оруулаха шадахабди гэжэ тэд уршөөл найдахаар. Тэрэ-рине бүтэдын дүршэл бол-гохо хэрэгтэй.

Би энэ тухай юундэ хэлэ-нэбиб гэжээ, партийна орг-анизацинуудта тоосоо болон хуулаа хэжэ сээ шухала политическэ кампани найрар үнэгэрхээл байна шуубди. Энэ кампани хадаа эхэ нүр-дүүлн, коммунист бүтээлэ бодото университет гэжэ хэлэхээр шухала хэрэг юм.

Партийна политикын, өөһ-э дүнгөөр организацинуудай хү-дэмжлэрин олон асуудалнууд-даар коммунистуудай хэлээн нанамжа бодонодун, ажал хэрэгэй найрагуулаха зорил-гоор ноур сахиггүй хэлэлхэн шүүмжлэл болон өөрыгөө шүүмжлэлэй партийна ажа-байдалыс баяжуулаха байна-иньшье дамжагуй. Партийна сүтгэлүүд болон конферен-цинууд дээрэ хэлдэбди бүтэ-мжэтэй найн үгэнүүд, эрчим дурдахал бүхэн бодото бай-далда бэлдүүлэхэ ёһотой. Энэ юумисын байгуулагдала эхэ аша туйа болоо.

Сөөдэрин урда тэрэн үе Казахстанай Коммунист пар-тияда, бүхы республикада эр-шмэтэй түгэс ажалар, ажа-лтай шэнэ амжалтануудар гэр-лэтгэр гэжэ хүсэнэб. Амжал-танууд заагаагүй туйлагдаха гэжэ эгтнээб.

Нүхэдүүд! Хүүдэй үдэ Крымдэ Ев-ропо болон Азини аха дүс со-циальс оронүүдэй хүтэбэр-лэгшэтэй заншалта үлээлэг-дүдэ миний хэлэн тухай та-наат мэдэвэт. Эб найрамдал хамгаалха, социальн болон коммунизм байгуулаха агууехэ хэрэгтэ нэгэн хамта ябагша-нуд эдэ байгаа. Хэлэн хөө-нэрдөөмнэй урга түгээлэг, туйа эхэтэй байгаа. Уулаал-гала хабаадагшад «амарал-тала» байнган тоотойшье наа, бидэ бүгдэ нилээд эхэ хү-дэмжлэн хэжэ гараабди гэжэ сэхэ рунч хэлэхэ байнаб.

Мүнөө үдэ улаасхоорон-дын байдал ямар байна гэ-шэб гэжэ болоно уулзаган-нуудан үдэ биднэр дэлгэр-рэнгитээр хөөрөлдөөбди. Энэ байдалыс сэгнэхэ та-лаар нанамжануудтай нэгэн адли байгаа. Улаасхоорондын байдал нилээд ороо болоо, хоёр. Эб найрамдалтай түүлөө, арадуудай эрхонүүдэс хүн-дэлхын, түгшүүлтэ байдал хурлуудын түүлөө тэмсэжэ байгаа хүсэлүүд болон дар-лалта мулжалтын, милитар-измын ба ээрхэг туримхэй аюулдын хүсэнүүд хоорон-доо мүнөө дэлхэйн оршомдо-политическэ тэмсэл боложо байна.

Манай оройной абуулдаг га-дадын политика эли тодо, үнэн сэхэ, эб найрамдалтай политика юм, тэрэ ямаршье ондоо гурнээ эсрэгүү шэ-лүүлэгдэлгүй. Биднэр ямар нэгэн гурнээ газарта хохойтоногүйбди, ямаршье гурнээ дотоодын хэрэгүүдэ оролсодоггүйбди. Гэбэшье өөһэдүнгөө эрхыс, хуулида аша туянаа ходоодоо хамгаал-жа шадахабди.

Манай шэн габьяата Зэб-сэгтэ Хүсэнүүд ямаршье оу-дмитарагшадта хатуу харюу үгэхэ бүхы арга боломжотой юм. Социальс хани нэгэдлэг эдэ ородог оронүүдэй нацио-нальн арминуудтай биднэр аха дүүгэй хани барисаатай-бди.

Эб найрамдалыс найдам-тайгаар сахигшадта алдар со-ло!

Танай республикын оршо-дог Азини түби дээршье ми-нин дээрэ хэлээн улаасхо-орондын политиканаахи хоёр гол шэглэл бөө бээдэ зүри-шэн харагдана.

Советскэ Союзай эб най-рамдалта политика, аха дүү-социальс гурнүүдтэй —Мой-солдот, Вьетнамтай, Лаостой, Кампучитай, Кореян Арадай, Демократическа Республикай татгодогон манай хани барисаан болон харилсан ажалалта Азида байдалыс тогтуунтай, амгалан тайбан байлхаа айкабгар шухала хүсээл мүн.

Эдэ оронүүдтэй манай бэ-лүүдлэг холбоо харилсаан бүхы талар амжалтагаар бэ-лүүлэгдэжэ байна гэжэ нүхэд Ле Зуантай, Це-денбаттай, Нейсон Фомхин-тай, Хенг Самринтай болон Пен Совантай манай хаяхан хэлэн уулзагла болон хөөр-лөөмүүд үшөө дахин гэршээ-лэн харуулаха.

Мүн Индини абуулдаг эб найрамдалта дүрэтэй, бодото байдалаа үндэлхэн поли-тика Азида эхэ найн үүргэ дүүргэдэг. Энэ оройной хани барисаатай, али андандаа ша-нтай тухатай холбоо харилса-тай байха гэжэ эхэ удаа шанартай гэжэ биднэр тоо-лодогбди. Амгалан тайбан байдалда амануужа, халбар мандахаын биднэр агууехэ Индини арада үнэн зүрхшээл хүсэбди.

Хуршэ Японтой манай то-гоонон экономика болон бусад янзын холбоон али али талаа ашатай тухатай, нил-ээд эхэ байнаар. Нимэ хол-боо биднэр саашаадашье хүжөөхөөр бэлэмди. Энэ-нэй хэр үргэнээр хүжээхэнь япон талаана дүлддэхэ юм. Өөрынгөө политика Японой хүтэлбэрилгшад бээ даан-хай, бодото байдалаа үндэ-лэлхэн хараа шугам хэр зэр-гэ баримталжа шадахаб, Япо-ниес милитаризацин аюулта замда, Советскэ Союзда дай-сан харша абуулхын замда тухайн оруулхыс гадаадааа нэдлэгшэй нулоонда тэднэр хэр зорго орохоо, энээнхэнь лэ манай орон болон Япон хөөрхой хоорондын саашанхи харилсаан дүлддэхэ байна.

Пекин Вашингтон хоёр «совет аюул» тухай хашар-тай болохоной хуурмаг үгэ-нүүдээр Японие айлгахыс

дурагуйтэжэ байнанаа ха-руулаха зорилгоор США-гай захиргаан СССР-ыс хашаха хайраха нэдлэгэ гаргана.

США-гай правительство манай оронтой хэдгэжэ бай-гаа политическэ болон бусад холбоонуудыс удаа дараа-гаар болжуулаа эхилээ, бүү зэбсэг хурнаха тушаа хэлэн асуудалнуудар хэдгэжэ бай-гааа хэлсэнүүдэс зогсоогоо, мүн политическэ талаар ха-шааха зорилгоор худалдаа наймаанай асуудал эсрэгүү-ригүй хэрэглээ. Москвагай Олимпиадыс буюу түүхын тулааа эдлэб эсын аюулаха гаргаа, Советскэ Союзда хар-шаа энэ харша шэглэлэ хам-жахынь бусад оронүүддаа нүгэрүүгээр эрээ.

Тээд юн болобо? Түгшүү-рилтэ байдал хуларуулаха яобалдыс болжуулаха, дэлхэй шэнэ «хүйтэн дайнда» оруу-лаа гэгэн нэдлэгшүүдэс үр-гэн олон арал нитэ болон олонхи правительстванууд ошоо наймаагаагүй, США-гай нэдлэгшүүд тэдэнхэй өөһэдүнгэ тунаа болоогүй гэ-жэ мүнөө бүгдэ харана.

Советскэ Союзда худалда-ханаа болжо гэжэ США-гай захиргаанай хорион хэлэн товаруудыс биднэр бусад оронүүддаа худалдан абаа-йи, харин Америкын ферме-рүүд болон промышленни-гүүд лэ хохилодоо ороо.

Бүгэдэн мэдэрхэнэй ёһоор, Олимпиада эрхим найраар үнжээр, спортын болон ара-дуудай хани барисаанай бо-лоото найрда боллоо, харин тэрэнхэй эсрэгүүсгээл лэ эснэгүнтэ байдалта ороо.

СССР-ыс «политическэ та-лаар гансаардуулан амлар-түү» гобэл, тэрэ урданыс бүтээгүй, мүнөөшье, хожом-шье бүтээгүй хэрэг юм. Түг-шүүлтэ байдал хуларуулаха хэрэг улам гүнзгэрүүлэн ба-тадхаа, дэлхэйн оронүүдэй хоорондо амгалан ёһоор харилсан ажалалтаа абадал дэ-лгүүлэхэ, бүү зэбсэг түргэ-нээр бүтээлхыс болжуулаха шух-ала гэжэ хаа хаангүй, тэрэ тоодо США-гай союзнигүүдэс ойлгодог байна гэжэ үүд-хэй үдэ олон правительствану-удтай манай хэлэн хэлэ-сэн, тэрэ тоодо Францин президент болон ФРГ-гай канцеллэтай миний хэлэн хэл-сэн үнэшшээ тодоор харуу-лаа.

Өөрынгөө гададын поли-тикийн ленинскэ гол ёһонууд-та үнэн сэхэ, табан жэлэй урда тээ Хельсинкид гар та-бигданан түгээлхэй алтаа үнэн сэхэ Советскэ Союз Францитай, ФРГ-гай болон Баруун Европийн бусад гүр-нүүдтэй бөө бээдэ ашатай тухатай амгалан ёһоной харилсаа хүжөөхэ хэрэгтэ эхэ анхарал хандуудал, сааша-адашье хандуулаха юм.

Мүнөө дэлхэй дээрэ би байгаа ямаршье эхэ араса-дэда асуудалнуудыс «хүсэ баримтатан» шиндэхын, бүү зэбсөгөөр аманг шиндэхын өнгөгүй гэжэ хаа хаангүй ойлгодог болжо байна гэжэ шуу. Мүн США-гай хүтэлбэр-лэгшэдэ хэээ нэгэтэ тин-мэ тобишолол хэжэ бээ гэжэ хананаар. Найрар хээ наань бүри найн байгаа.

оролдоно. Гэбэшье Япон поли-тигүүд мүнөөнэй байдалыс зүбөөр сэгнээжэ, бодото бай-далыс Америкиздаа гу, али Хи-тадаа хэлэгдээр бэшэ, Хи-рин үнэн зүбөөр ойлгожо ша-даха бээ гэжэ найдахаар.

Харин Хитад тухай хэлэ-бэл, энэ орон дотор мүнөө до-тоодын эхэ үйлэ хэрэгүүд боложо байнай. Тээ газаа гээжэ минн нүдөөр харагда-жа байна. Энэ боложо байн-хан хэрэгүүдэ бодото удха шараныс мүнөө сэгнээхэ эр-тэ ха. Гэбэшье оройной дотоод-ной хүжэлтын талаар боло-то бадалда бэлдүүлэгдэжэ байнган, социализмтай ямаршье нинтэ зүйлгүй маонистна зарим үзэл зурталнууд Хи-тадта элээр гу, али дал-дара шүүмжлэгдэжэ байна гэжэ бүри мүнөө элээ. Жэ-нэсэн, мүү султа гаранан «советной хубисхалыс» мүнөө хитал арада тохёолдон ай-халбар эхэ доройтодо, нан-дарад гэжэ гэгжэ энтэ дал-дагуй сэгнээдэг болонхой.

Гэбэшье Хитадай гадаа-дын политикдаа эдэ бүгэдын үшөө үзэгдэггүй байнаныс шаналамар. Тэрэнхэй гадаа-дын политика Советскэ Со-юзда, Вьетнамда, Монголодо, бусад социальс оронүүдта, мүн тэршээлэн эб найрамдал-тай болон түгшүүлтэ бай-дал хуларуулхын хэрэгтэ үр-дэхидээл адли дайсан хар-шаа байнаар.

Тингээлэ байтагай Пенкин США-гай болон бусад импе-риальс гурнүүдэй эгээл ээрхэг түрмхэй хүсэнүүд-тэй улам ойро дүтэ болоно, мүн тээ гурнүүдэс Советскэ Союзтай мүүрээлдүүлэхэ гэжэ улам ээрхэгтэйгээр оролдоно. Харин тингээлэн империалис политигүүдэ Советскэ Союзда харша үйлэ аюулагдаа Хитадыс улам гүн-зэгтгээр татан оруулхыс эр-мэлзэнэ.

Хитадайншье, мүн Пакиста-найшье нимэ абуулхыс Америкын империализм, жэ-шээшье, африкаа революциис хүнөөн даража, Афганиста-ниес Советскэ Союзда болон Эүн зүгэй эрхэ сулөөдэ дү-рэгдэдэг. Энэ оройной хани барисаатай, али андандаа ша-нтай тухатай холбоо харилса-тай байха гэжэ эхэ удаа шанартай гэжэ биднэр тоо-лодогбди. Амгалан тайбан байдалда амануужа, халбар мандахаын биднэр агууехэ Индини арада үнэн зүрхшээл хүсэбди.

Хуршэ Японтой манай то-гоонон экономика болон бусад янзын холбоон али али талаа ашатай тухатай, нил-ээд эхэ байнаар. Нимэ хол-боо биднэр саашаадашье хүжөөхөөр бэлэмди. Энэ-нэй хэр үргэнээр хүжээхэнь япон талаана дүлддэхэ юм. Өөрынгөө политика Японой хүтэлбэрилгшад бээ даан-хай, бодото байдалаа үндэ-лэлхэн хараа шугам хэр зэр-гэ баримталжа шадахаб, Япо-ниес милитаризацин аюулта замда, Советскэ Союзда дай-сан харша абуулхын замда тухайн оруулхыс гадаадааа нэдлэгшэй нулоонда тэднэр хэр зорго орохоо, энээнхэнь лэ манай орон болон Япон хөөрхой хоорондын саашанхи харилсаан дүлддэхэ байна.

Пекин Вашингтон хоёр «совет аюул» тухай хашар-тай болохоной хуурмаг үгэ-нүүдээр Японие айлгахыс

болжуулагданагүй, рээ аниагтай ба на частнуудтай гэрэй флдон тэрэниес тойрон байна.

Нимэ абуулда гэжэ биднэр Саашада ямар шахала гансал өөрөө тодорхой гээн гол ёһыс таар баримталжа гурнүүд, туба Иранай хүршэ намжа баримталнай хүтэлбэрилжэ лэхэ эрхэтэй га-на.

Бүхы дээрэ байдал нилээд гэгжэ дахин да-баримталлан иймэ логика дилжээ, тээ байдал буу-нолгээхгүй, бүр тээгтэй шэнэ а тургэдэхгүйгэ хэ-жа гэжэ мүнөө гл-он арадуудай шухала зорилгоо СССР болон н нэгэдэлдэ оро-оронүүд энээнхэй ахи асуудалнуудай шэн хэлээжэ хэжэ Варшавка Дого-оронүүдэй полар шэлэтын юмбоо болонон зүбөөн ижүүлэгдэн үрүүдэ да-мда, тэршээлэн ракетно-ядерна ба хабаатай асуудал тэрэнхэй гэршээлэн туба бари барилдаа хэжэ хууц асуудалнуудыс тингээлэ хэжэ мүнөө Советскэ Со-юзда дуудаа Иран орчуулан шэн комит халхууд энээнхэй асуудалнуудыс Манай дурадгэ бүгдэйгэ руюу угхыньсэ руюу гурнүүдэй тургэдэшье хууц найрамдал ба улаасхоорондын жаруулахын туба тодорхой хэмжээ гүхүүнэр бэлэм гэхүүнэр тэдэнхэ бди!

Социальс гүр-литикань бүхы эр-дэн аша тухата даг, бүхы да-лоон миллион хү-ниес найшаадаг постинганаа бид даашье эрид шү-шгүүнээр бэлдэ-тон тодоор мэд-тэ Хүндэтэ нүхэр Мүнөө Казах-стан ордон барил-хан найхан да-гхэ саг эрээ.

(Бултааа хү-но, Л. И. Бре-жнев даан алыг та-республикын т-ордон зүүлдэг).

Недондо ж-гэ миллиард лион гаран д-ранда туулаша-танай республи-шанда хүртөө.

Энэ элгэ эх-өөрынгөө ажал-орчуулан газар-бүхы хүнүүдтэ Манай агуу-Эхэ орон бэйлжэ (Норьмаа, уш-шригала боллоо, Бурядай боллоо, А-дар солот, Г-лар солот) гү-нхы үгэнүүд дү-

МУНӨӨДЭР—ШАХТЁРОЙ ҮДЭР

БАЙНДЭРЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Шахтернууд партини XXVI съездын хүндэлэлэй габшагай вактад жагсанхай. «Мянгатанай» хүдэлөөндэ баадагшад — забой бүхэн-нөө сүүдэхэ бүри мянган тонноо бага бэшэ түлшэ гур-ган абадаг бригаданууд участогууд мурьсөөе толгой-лон дабшана.

Энэ халбарда мүнөө 400 гаран нимэ коллективууд биди. Эдэмнай газар дорноо ас-тадад нурһэнэй 40 гаран процентые малтан гаргана. Августын 29-дэ Москвада, Союзуудай байшангай Коло-но зал дотор болон Шак-терой үдэртэ зорюулаг-дадан баярай суглаанда ха-баадагшад социальс мурь-сөөнэй дэлгэс ба үрэ нүдөөн тухай, халбарини ажалша-дай бүри найнаар, жэгээ эр-шмэтэйгээр хүдэмжлэхэр шиндэнхэй байнган хэл-лэб.

КПС-эй ЦК-гай Политбю-рогой гашүүн, СССР-эй Ми-нистрүүдэй Советэй Түрүү-лгшын нэгэдхэй орлогшо Н. А. Тихонов, КПС-эй ЦК-гай секретарь, В. И. Долгих, СССР-эй Министр-нүүдэй Советэй Түрүүлг-шын орлогшо В. Э. Дым-шиц, хэлэ хэлэн министр-ствэнүүдэй албан зургаанууд-дай хүтэлбэрлэгшэд, үйл-дэбрийн үүхэлшэд ба тү-рүүшүүд, нилсэл хотын олонинтийн түлөөлгшэд пре-зиднуудэ хуугаа.

СССР-эй нурһэнэй про-мышленностиин министр В. Ф. Братченко элихэл хэбэ. (ТАСС).

УРГАСЫН БАЯНҢАА УРМА

Соболиха тоскондо ажыуу-
даг Сутуринтай газар унган
сэсгүүд халбаржа, оршон
тохронни сэмгэлдэг. Тээ
саанань модо, бөөгүүд эдэ-
һэн жэмзэс хараанан, ёно-
тойл ботаническа саадые на-
муулахада гэмээр. Огород-
тоң хартаа, помидор, үгэр-
сэ, капуста, мангир гэхэ мэт
тээ элбэг. Гүлээрэгэин, ма-
линын, үгэр нодонэй, сливын,
үлгэр жэмзэс хараанан хүн
заатагүй хорхойтоод л аба-
хал. Иимэ үзмэжэтэ найхан,
ногосон сээрлэгые хуулгажа,
хэрүүлелжа, уналжа ургуул-
хын тула ехэ дүршлэтэй, ша-
дабартай, оролдосотой бай-
ха хэрэгтэй бшуу.

Нэрээшье, гэрэй эзэн эх-
нэр Людмила Григорьевна бү-
ри баһаһа хойшо нарай үхи-
бүү харууландал эхэл хан-
рилан, бөөмэйлэн шахуу гэр-
хээр сэсгүүдые ургуулдаг
һэн. Уданышгүй тэрэ овож,
саад төрилгөөр хонирхож

эхилээ. Ямар сагта уналхаб,
хорою хорхой шумуулаха
хамгаалхын тула ямар арга
хэрэглээб, бог үбнень эвэ-
лээ түхээб, газараа зөлөө-
рүүлэн хажуурилхэб гэхэ
мэтые хайса мэдээдэг, тэ-
сэбэри ехэтэйгээр хүдэлдэг
бэлэй.

Прибайкалин леспромхозой
хамһабарин ажлын дэргэдэ
тусхай теплицэ баригданан
юм. Эгээл энэ үгэрэс ур-
гуулхаар ёнотойл шадабари-
тан Людмила Григорьевна
ургадаа һэн. Ажалһа бөөх
овоц ургуулаха олоной най-
дабарине гүйсэд хэрюулаа гэ-
хэ тэмдэглэлтэй. Тэрэ мүнөө
жал дун хамта 5 тоно үгэр-
сэ гансааа ургуулжэ ма-
газидна тушаагаа. Энэ хадаа
горинтой амжалта гэээш. Гад-
на түрүүшээр баригданан теп-
лицэтынээр эргэлдээ үшөө нэ-
лэ талмайхан сэбэрлэдэб.

Леспромхозой столоводо
орошод өнөсминаар элөөг
эдээ хоолой зүйл ехэл дур-
тайгаар худалдан эбадэг. хам-
һабарин ажлын хүдэлмэри-
лэгшээдт баяр баясхан хүр-
гэдэг.

— Людмила эртэ үлгөөгүүр
үүрээр бодоод лэ орой хүн
болотор хүдэлдэг. Юрээ-
гоонд анханай ургамал но-
гоондо дуратай, өөрингөө
хэлэн амжалай ур дунгууды
харжа баясдаг хүн юм.
Илангаяа сэсгүүднэ гэжэ.

«Байгадимнай шэмэг — ургамал, ногосон үхнүүдэй сэдьхэл, зургыне жэмзэн уярууддаг гэхэн баталамжын горшэ энэл мун ха юм», — гэжэ ха хасалган дээрэс бодом жолоо бэлэй. Ф. СОРОКИН.

У Л А Н - У Д Ы Н авиационно заводто ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ЖАСАДА

Пая үнэргэгдэһэн эб найрамдалай долоон хонойго үедэ
заводой хүдэлмэришэд, «Восточный», «Заторск» посёло-
гуудта ажаныушад хонирхолтой лекцинуудые шагнаһан
байна. Залуу хүдэлмэришэд тематическа үдэшнүүдые эм-
хидхээ, мүн «Знание» бүлгэмэй түлөөлэгшэд тэдэнтэй хэ-
дэн дахин хөөрлэдөө үнгэрээ.

Гадна эб найрамдалай жасада мүнэг зөөри оруулаха дур-
тайшууд олон байгаа. Нэн түрүн мастер В. В. Басов 20
түхээр шан абахатайгаа сасуу тэрэнэ заводой жасада
тушаагаа һэн. Эгээл иимэ аргаар нийтин зөөридэ нэмэри
орүүлалташад олон. Тобшолон хэлээтэ, 3,5 мянган түхээр
мүнгэн эб найрамдалай совет фондоо дамжуулагдаа.

ТҮЙМЭР САРАЛГААР МҮРҮСЭЭБЭ

Заводой чехүүд ба таһагуудай хүдэлмэришэд түймэр сараха
талаар һайн дуранай дружинануудые бүридхэлэн юм. Һая
тус дружинануудай дунда мурьсөөн эмхидхэгдэб. Носожо
байһан шэнгэн түлээш унтархаа, байһангай гурбадахи даб-
харта гаража, түймэр сараха талаар хэмжээнүүдые абаха,
ула сахсахада, шадабери, дүршлөө хөрүүлха талаар нилээд
оролдолго гаргагданан байна.

Гурбан шатаһа бүридхэн мурьсөөнэй дүүрээд байхэдэ,
кадрнуудые бэлдэдэг таһагай команда (расчёды) командир
В. В. Фролов түүнүү һуури эзэлб. Эдээр 1 минута 159
секундын туршада буюу даабаринуудаа дүүргээс амжаа. Суг-
лууларин чехэй (расчёды) командир В. В. Дран 1 минута
19,5 секунда харуулжа, хоёрдох һуури эзэлб. Аппарату-
ра шалгадаг чехэйг гурбадахи һуурида гараһан байна. Эр-
химлэгшэдтэ дамжуулгын кубок, Хүндэлэлэй грамотанууд,
шангууд барюулагдаа.

Н. ФЕДОТОВ.

ОЛИМПИАДАДА ХАБААДАҢАН ЗОЛТОЙ

Олохон хэлэгээр гарадаг «По-
лет» газетин шанда хүртэжин
түлөө эстафетэ дамжуулгатай
урилдан заводой стадион дээр
болло. Эхэнэрүүдэй гур-
бем, эршүүдэй 5 команда энэ
мурьсөөндэ хабаадаһан байна.

Нүхэр Г. А. Андреевэй
хүтэлбэрлэдэг чехэй коман-
дууд эхэнэрүүдэй, эршүүдэй
дундаһаа онсо шалгаржа, дам-
жуулгын кубогаар шагналдаа.
Заводто энэ чехые эгээл спор-
тивна чех гэжэ дэмэ нэрлэдэг-
гүй юм. Ушарын юуб гэхэдэ энэ
дэ элдэб наһанай хүдэлмэри-
шэд али бүхэй мурьсөөнүүд
тээ эдэбхитэйгээр хабаададаг
байна. Энэ талаар чехэй на-

чалык ехэ габыятай. Тама-
ралаар, волейболор, санээр
болон спортын бусад зүйлнүү-
дээр мурьсөөнэй үнгэргэдэг-
хэдэ, тэрэ сугтаа хүдэлдэг нү-
хэдэтэ хамта тэдэндэ эдэбхи-
тэйгээр хабаададаг.

Чехэй хүтэлбэрлэгшэ, ажа-
лай ветеран Георгий Алексан-
дрович Андреевэй жэмзэ энэ
дэ үүргэ нүлөө үзүүлдэг юм.
Тинн спортоой ханилдаг нүхэ-

ХАНИ ХАЛУУН УУЛЗАЛГА

Шулуутайн дунда хургуу-
лийн табан жэлэй саада тээ
дүүргэгшэд һая түрэл нутаг-
таа сугларжа уулзаба. Мүнөө
эдээр хүдэлмэришэд, сту-
дентэр, эдэдэ ба тусхай дун-
да хургуули дүүргэһэн мэргэ-
жэлдэ болонхой, Габыше үр-
дэнхидеал эбтэйгээр, хүюон
шог зугаатайгаар хөөрлөдөг-
гү юм. Уулзалга тон хонирхой-
гуу үнгэргэб. Оян модоной
ажлын хүдэлмэришэйн мэргэ-
жэлэе шэлэһэн Олег Сам-
буев, Александр Новиков, Ни-
колаев Ананд, Татьяна Сизых,
Людмила Найденова, Алек-

сандр Федотов гэгшэд энэ
түрүүн ажал, хүдэлмэри ту-
хайгаа суг һураһан нүхэдтөө
хөөрөө.

Табан басагад медицинскэ
училищэ дүүргэһэнгээ удаа
болонца, поликлиникнүүдтэ
хүдэлжэ байһаа, Валентина
Гриско медицинститутада Хи-
рургикаар ороилой. Петр Шу-
рвалскаар ороилой. Петр Шу-
рин Благовещенск хотодо сэр-
гэйгэ училищэ дүүргэб. Холын
Иошкар-Ола, Красноярск хо-
нонуудаа Евгений Толстов,
Нина Лебедева гэгшэд эрээ.
Эрхүүгэй политехническэ ин-

ститут дүүргэһэн Виктор Сла-
божанов, мун лэ энэл хотодо
«Ангарский» теллеход дээр
хүдэлдэг Анатолий Тарабу-
кин гэгшэ илангаяа хонир-
хомоор бермтануудые дур-
дэн, ажабайдал тухайгаа хөө-
рөө. Ямар нэгэн шалтаганар
уулзалгада эржэ шадаггүй
шүүл бэрхүүдые өөһдөнгөө
дүрэ зургагүүдые элэгшээн
байна. Уулзалгада классай х.у.
тэлбэрлэгшэ байһан Т. А.
Марданова хабаадалсаа.

Л. ВИЛЬМОВА.
Загарайн район.

«БАЙГАЛАЙ УМЭНЫН УЛЬГЭР ДОМОГ»

гэһэн нэртэй баримтата фильм
кинохроникын Зүүн Сибирийн
студий буйлаба. Байгалай ум-
нын арадуудай этнографическа
музей эмхидхэн байсуулаха
зорилгодоолан энэ фильме
режиссер Л. Черепанов найр-
руулан таба юм. Операторы —
Михаил Дестаров.

Хэбэ этнографическа колл-
екция оологдожо хубаарилга-
данхай энэ музейн хомойр шу-
хаг экспонатуд байгалай
умнын нутаг зон болохо эвенк-
нүүдэй, буряадуудай ба шэ-

Ехэ шүүбэрнүүд

Улаан-Удэсэинэй «Спринт»
гэһэн спортивно-лотерейн
наадаан зургаандаа үнгэрээ-
дэб. Олооний поинирхол үүсгэ-
һэн энэ наадаанда республи-
кин хэдэн мянгада ажалшад
хабаадалсаһан. «Спринт»-
эй 5 миллион түхэрлэйгэ карточ-
каныуд хүн зоной дунда та-
раагданан байна.

Энэ ехэ мүнэгэ зөөринн ха-
хадын шүүбэрнүүд болоо
гэгжэ баталалтай. 145 авто-
мобиль ба мотоцикл аза та-
лаантайшууда хүртөө,
1430385 шүүбэри мүнгөөр тү-
лэгдөө.

Онохойн модоной комби-
надай токар В. К. Семенов,
Зүүн Сибирийн технологиче-
ска институтай студент В. В.

МУНВЭДЭР

Зунай аяма халуун үдэрнүүд үнгэржэ, алтан намарай
үзэсхэлэн хайхан халса эржэ байна. Республикын ху-
дөөгэй ажалшад ургасаяа таһа саг соон, гээлтэ хорлоггүй-
гөөр хурьяа абзын, адуула малдаа элбэг тэмжэл бэлдэ-
хэтын тула шарьтайн оролдоон. Хото городой промышленна
предприятия-удай, эмх зургаануудай хүдэлмэришгээд
шефтэ абхан ажаныуудаа туһална.

Сентябрийн 1 — Хуралсай шэнэ жэлэй эхин. Юрэнхэ
эрээшэй, тусхай дунда болон дээдэ хургуулинуудаа 1980 —
1981 онуудай хуралсай жэл эхилхэнэ, хургуулин үүдэ тү-
рүүшнхээ татажа орохоё байһан балшар жөахон хубууд,
басагад — нэгэдэхэ классай хургад энэ дурасхаалта үдэр-
е хүлээхээр үнийнэй. Эгээл иимэхээ суббото болон амар-
алтын үдэрнүүдтэ Улаан-Удын локомотив вагоно заһабарил-
гын, авиационно болон шэлэй заводуудай соёл орданууд
ба байшанууд соо, городой соёлой болон
амаралтын парк соо «Түрүүшнхээ нэгэдэхэ класс...» гэхэ
һэн багашуудаа зориулагданан һайндар болохо.

ЛВРЗ-гэй соёлой байшанда «Сьезднэ сьезд хүрэтэр» гэхэ
һэн аман үгын журнал үнгэргэгдэхэ. Амаралтын үдэр энэ
«Шактерой үдэр» гэхэн радио дамжуулга сугларгаһадай
анкарал тухай байна. Удлын долоон сагта уласхоорондын
байдал тухай лекци уншдагха.

Серовой нэрэмжит соёлой байшан соо «Арбадах табан
жэлдэ арадай ажлын тусэбүүдые бэлүүлэх тухай» лекци
уншдагха юм.

Городой соёлой ба амаралтын парк соо хонирхолтой, эл-
дэб янын хэмжээ абуулганууд үнгэргэгдэжэ, сугларгаһадай
анкарал татаха байна.

Хатар нээхэн болохо. Ухибүүдтэ зориулагдажа, «Түрэл
Буряад орон доторнай» гэхэн конкурс үнгэргэгдэхэ. Ала-
ралтын үдэрэй 16 часа «Байгал» ансамбль концерт таба.
Суббото болон амаралтын үдэрнүүдтэ Улаан-Уд хотын
стадионууд, талмайнууд дээрэ спортын элдэб мурьсөөнүүд
болохо км.

ЛВРЗ-гэй соёлой болон амаралтын парк соо шатаршад,
республикын нислэл хотын түрүү һуури эзэлхын түлөө
мурьсээн.

Нур харбалгаар Буряадай АССР-эй түрүү һуури эзэлхын
түлөө мурьсөөн «Спертагэй» АССР-эй дээрэ үнгэргэгдэхэ.

Августын 31-нээ сентябрийн 7 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 31
ШАХТЕРОЙ УДЭР
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Москва. 7.55 — Дамжуул-
гын программа. 8.00 — «Вре-
мя». 8.50 — Улгөөнэй гим-
настика. 9.15 — «Будиль-
ник». 9.45 — «Советскэ Со-
юзда алба хэмэбэй». 10.45 —
«Эдүр энхэ байла». 11.30 —
«Улгөөнэй почто» —
хүжэмтэ программа. 12.00 —
«Хүдөөгэй час». 13.00 —
«Хүжэмтэ киноск». 13.30 —
«Краснэе и черное» — те-
левизионно олон серитай
уран хайханай фильм (4-дэ-
хи сери). 14.35 — «Качка-
нар» — телевизионно ба-
римтата фильм. «Города и
люди» гэхэн цикль. 15.10 —
«Мүнөөдэр — Шахтерой
үдэр». СССР-эй нурһанай
промышленности министр
Б. Ф. Братченко дамжуула-
гда хабаадалсаха. 15.25 —
«Танай боньгүүдээр». Шах-
терой үдэртэ зориулагдэ-
хүжэмтэ программа. 16.15 —
«Киногор аяншалагшадай
клуб». 17.10 — «В гостях
у лета» — мультфильм.
17.30 — Уласхоорондын хо-
нин. 18.15 — «Олимпийцүүд
гэртэ бусаба». 18.30 —
РСФСР-эй искусствын мас-
тернуудай концерт. «Олим-
пиата-80-най» соёлой про-
граммын цикль. 19.20 —
«Неоконченый урок» — те-
левизионно уран хайханай
фильм (2-дох сери). 20.30 —
«Время». 21.05 — Ин-
тервиденин фестиваль. Со-
лодо болоһон эстрадын
дуунуудай конкурэ (Поль-
шо). 22.10 — Шэнэ һонин.

ПОНЕДЕЛЬНИК,
СЕНТЯБРИН 1
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Москва. 7.55 — Дамжуул-
гын программа. 8.00 —
«Время». 8.40 — Улгөөнэй
гимнастика. 9.05 — «Нео-
конченый урок» — уран
хайханай фильм (1-дхи, 2-
дох сери). 11.25 — Горь-
ковскэ гүрэнэй филармонийн
симфоническа оркестр ба
Горьковский хоровой бүлгэ-
лей камерна хоор М. Каж-
лаевай сохёолнуудые гүй-
сэхэхэ. 11.55 — Шэнэ хо-
нин. 15.15 — «Ородой түү-
хэтэ дүнчүдэ». 15.45 — Ли-
внин Социаль Ардай Араб
Джамаһарин национальна
«һайндар»-гөөлөкчын үдэр-
тэ. «Ливн орносор» — ки-
нопрограмма. 16.05 — «Мэн-
дэ амар хургуулай» Ухибүү-
дэй уран хайханай оула-
гшудай концерт.
Улаан-Удэ. 16.35 — Шэ-
нэ һонин. 16.45 — Спортын
һонин.
Москва. 17.05 — КПС-
С-эй XXVI сьездые нэрэ со-
йотойгоор угтахэ. Приморин
ханаарай габана баридат
«Новый мир» колхоз тухай
очерк. 17.30 — «Ншот» —
Ф. Достоевскийн романаар
найруулагданан Гүрэнэй ака-
демическа Евг. Вахтангов
нэрэмжит театрай фильм
зүлхэ. 20.30 — «Время».
Улаан-Удэ. 21.05 — «Ара-
дай аман хөхөт» — манай
«Балур аман» акулта дай-
сан» киноочерк.
Москва. 22.05 — «Бүгэ-
дэндэ, хүн бүхэндэ —
спирт» — эрчимтата фильм.
22.25 — Шэнэ һонин.
ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА
Москва. 16.35 — «Манай
сээрлэг».

Улаан-Удэ. 17.05 — «Ха-
лаан» — тележурнал (бу-
рыадаар). 17.35 — «Мүнө-
хэ» — киноальманах. 18.35 —
«Аялга дуунай эдэлтээн
соо» телефильм. 19.30 —
«Баримтата фильм». 20.20 —
«Номой дайлаагар аян-
шалга» (үнгэртэ). 20.30 —
Сонохолнууд.
Москва. 21.05 — ССР
Союаы гүрэнэй академиче-
скэ Ехэ театрай габыата
аргитнар Г. Калинин, А.
Ворошило гэгшэдэй концерт.
ВТОРНИК,
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Москва. 7.55 — Дамжуул-
гын программа. 8.00 —
«Время». 8.40 — Улгөөнэй
гимнастика. 9.05 — «Идиот»
— фильм-зүрхэ. 12.05 —
14.00 — Шэнэ һонин.
14.20 — А. Пушкин, «Мед-
ный всадник», 15.20 —
«Ухибүүдэ» — ан амитад
тухай». 15.50 — «Булгай
эхидхэ» — фильм-концерт.
16.20 — «Залуушуулай
адресууд».

Улаан-Удэ. 17.20 — «Бай-
гал» — мэдээсэлэй програм-
ма (буряадаар). 17.45 —
«КПСС-эй XXVI сьездые
утгуулан». Габышагай ажа-
лай адресууду.
Москва. 18.15 — «Мүнө-
дэр — түб дэлхэйдэ». 18.30 —
«Вьетнамай Социалис Рес-
публикын 35 жэлэй ойдо».
«Мүнөөнэй Вьетнам» — ки-
нопрограмма. 18.55 — «Се-
зон порывистых ветров» —
уран хайханай фильм. 20.30

ТЕЛЕВИДЕН

— «Время». 21.05 — «Ан-
дрей Петров». «Антхайан
аялга дун хэрэгтэй» —
фильм-концерт. 22.05 — Мо-
рион спортоор СССР-эй че-
мпонат. Турбан зүйлөөр му-
рьсөөн. 22.55 — Шэнэ хо-
нин.
ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА
Москва. 17.20 — «Эрдэм
наукын ажабайдал». 17.45 —
Концерт.
Улаан-Удэ. 18.15 — Мульт-
фильмүүд. 18.45 — «Жар-
ки» гэхэ Хакассин аян-
салһа — хүжэмтэ фильм.
19.35 — Вьетнамай Соци-
алис Республикын 35 жэ-
лэй ой тухай хөөрлөдөөн
(буряадаар). 19.55 — «Хо-
рографиян хууданууд» —
теlevisionнүүд. 20.55 — Со-
нохолнууд.

СРЕДА, 3
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Москва. 7.55 — Дамжуул-
гын программа. 8.00 —
«Время». 8.40 — Улгөөнэй
гимнастика. 9.05 — «Сезон
порывистых ветров» — уран
хайханай фильм. 10.40 —
«Эндэ орд аялга дуун хан-
ханага бэлэй» — фильм-
концерт 02.20 — «Не поле
перейтэ» — баримтата фильм.
11.50 — 14.00 — Шэнэ хо-
нин. 14.20 — «Сибирь ба
Алас Дурна хиваарта» —
кинофильм. 15.05 —
«Булд ниггэжэ хатуужаа». Уран
зохёол Н. Остров-
скийн ажабайдалай ба зо-
хёолнуудай хууданууд.
15.50 — «Шатагай хургуу-
ли». «Ухибүүд ба шатар».
16.10 — «Ульгэр шэнги
дэлхэй» — фильм-концерт.
16.50 — «Шиний Ленинск
библиотекэ».

Улаан-Удэ. 17.25 — «Бай-
гал» — мэдээсэлэй про-
грамма.
Москва. 17.55 — М. Сми-
ловскийн дуулана. УССР-эй
соёлой габыата хүдэлмэри-
шэд тухай очерк. 18.55 —
«Мүнөөдэр — түб дэлхэйдэ».
19.00 — Ажалай алдар
солын түг дээрэ үргэн да-
шагшад Орёл хотын «Пром-
прибор» заводой ажал хү-
дэлмэрин дүршэл тухай.
19.15 — «Крутой поворот»
— уран хайханай фильм.
20.30 — «Время». 21.05 —
«Хүжэмтэ һонин» — теле-
журнал. 22.20 — Морин
спортоор СССР-эй чемпио-
нат. Турбан зүйлөөр му-
рьсөөн. 23.10 — Шэнэ хо-
нин.
ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА
Москва. 17.25 — Горин-
скийн дохёогоо угты!
Улаан-Удэ. 18.15 — «Ун-
шых даа» гэхэн клуб. 18.40 —
«Би саашада тамхила-
гүй» — киноочерк. 18.50 —
«Музейн залуудаар» (үн-
гэртэ). 19.15 — «Ганда, агит-
таторнууд ба политинфор-
маторнууд». 19.35 — Со-
нохолнууд.

ЧЕТВЕРГ, 4
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
Москва. 7.55 — Дамжуул-
гын программа. 8.00 — «Вре-
мя». 8.40 — Улгөөнэй гимна-
стика. 9.05 — «Крутой пово-
рот» — уран хайханай фильм.
10.20 — «Киногор аяншала-
гшад клуб». 11.20 — Мос-
вагай гүрэнэй симфоническа
оркестрэй концерт. 12.05 —
14.00 — Шэнэ һонин. 14.20 —
Чиндэ Ардай Нэгэдэлэй
Блогий илаһаар 10 жэлэй
ойдо. «Дүргэгдээгүй репорт-
таж» — баримтата фильм.
15.25 — «Горизонт». 16.35 —
«Орленок» телестудийн кон-
церттын зал.
Улаан-Удэ. 17.20 — «Улас-
хоорондын шэнжэлдэ» (бу-
рыадаар). 17.35 — «Байгал»
мэдээсэлэй программа.
Москва. 18.15 — «Мүнө-
дэр — түб дэлхэйдэ».
Улаан-Удэ. 18.30 — «Түб
дэлхэй совет хунуудай хара-
сада».
Москва. 19.05 — «Время»
программын почто. 19.40 —
«Печене Вимбодоло» —
уран хайханай фильм. «Се-
годня вечером» — Фериан-
дель гэхэ сериһэ (Итали).
20.30 — «Время». 21.05 — Э-
тонин ССР-эй уран хайха-
най бүлгэмүүдө ба иску-
ствын уран бэлитгөнэй кон-
церт. 22.10 — «Екатерина ха-
най ордон» — баримтата
фильм 22.40 — Шэнэ һонин.
ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА
Москва. 17.20 — «Ород хэ-
лэн». 17.50 — «Далхын ара-
дуудай оюун бэлитгэ». Палес-
тинин араб арадай искусство.
— «Мүнөөдэр — түб дэлхэйдэ»
газай промывшэ
дэлмэришгээдэй
уладэ». СССР-эй
мшленностин
Оруджетай
15.25 — «Төрө
дээр». Периодическай
промышленосон Сондой
придгээшэй ажаа даһа
16.10 — «Аман-Ата-
лагдашад клуб». Москва
17.30 — Уласхоорон-
дын 18.15 — «А
А. Глазуновойн
шалай он
градлай С. М. Б
жэтэ гүрэнэй
опера ба балет
гшүүд.
— Солодо бол-
дуунуудай
хэлэй концерт
спортоор СССР-
23.05 — Шэ-
аба

«ЛОКОМОТИВ» — «ТОРПЕДО»: 2:0

Хэрбээ ээлжээтэ энэ уул-
залга манай футболистуудай
үдэй эмхэ эдэбхитэйгээр эхлээ
һань. Благовещенскийн
«Амулай» дүрбэн очко бэлдэ-
дэг эрэһэн тохёонхынхд тү-
рүүшын минутнаа талмай
баруун хажуугаар эршэтэй
дөбөтоло эмхидхэжэ, хамга-
лагшаданан тухашуаруу-
на. Зүгөөр айлшадай довто-
лгошод Владимир Ильинский,
Владимир Помещиков,
Валерий Иванов гэгшэд лиа-
лал нэтрүүгээр ургаһаа но-
бэртэн оробшье, бэе бээ ойл-
голсонгүй, бүмбэгоо буялал-
гашаха гү, али шиндэхын со-
хилто ворота хунар хэжэ би-
ранайгүй. Юрэдөө, энэ уул-
залга Красноярскийн «Авто-
мобилистай» үнгэргэгдэһэн
түрүүшын наада хүсэд хану-
улажа эхилээд байба. Эндэ
манай вратарь Иван Кор-
женко һэрэг һарьжэмтэй
байжа, хамгаалагшадан г а
үйлэ хэрэгүүдэ шадамараар
хүтэлбэрлөө гэжэ онсолон
тэмдэглэлтэй.

«Локомотивай» воротагай
бүхэ замагтайе ойлгоходоо,
айлшадай зоригго мэхэжэ,
бүмбэгоо талмай тэгэндүү
удааруудат, хэрэгтэ хэрэг-
гүй үшараар тэрэнэ бэе бээ
дээ дамжуулалсажа, ухарил-
дажа эхилнэ. Энэһиниен
хамбаашалан, эндэрнүүд дээр
сугларһан зоней дэмжэлдэг
доро улаан-улынхид ураг-
шаа эрмэлээдэг болобо. Ко-
мандин капитан Валерий
Михнов футболистуудай
дөбөтологые эмхидхэхэнэ гад-
на, шадамараар залан хүтэл-
бэрлэжэ эхилнэ. Тихэхэдэнь

МУНВЭДЭР

Уулзалгын хоёрдох хажуу-
хууда Томскийн футболист-
нууд бүхэ арга, шадабарияа
эсэүлжэ, нааданай тоо хү-
дэгалдаа һалдэг хэбэ. Зү-
гөөр талмайнын бурхууда
лом гү, али шиндэхын сохил-
то хэжэ һураагын үнлөөтөн
лом гү — арһан бүмбэтэ тал-
майн эзэлэн ворота руу
яада дүтэлхгүй юм. Нилээ
удаа айлшаданай 100 процент
арга боломжоо ашаглажа
шадагай. Юрий Широков
дүрбэ метрэй зайнаа бүмбэгэ
сохилоход, сөб сэхэ Иван
Корженкин гартэ үгэрхөөр.
Ондоо нима арга боломжо тэ-
дэндэ отго байгаагүй.

Сохын хэлэхэдэ, алишье
командын наһанайда хүрээл-
наадаагүй, шадамар арга дү-
р, техникэ гүгээшэ судала-
һаа харуулаагүй, ехэнхэй
ушарта ормэлээт багатайгаа,
эмхн, эдэбхитэйгөө элрэхэй
дээ гэжэ шүүмжэлэн хэлэ-
мээр байна. Манай гол фут-
болистууд Михаил Насту-
ров, Владимир Чумаков, Сер-
гей Туаев гэгшэдэй урда
урдандаһаа шулар наадаһа-
нын маришье шалтаганан
наадаһаа зүб тобшолот хэ-
хэ аабаа гдэжэ найдагдана.

А. ЖАЛСАНОВ.